

Latviju vienā vasarā nav iespējams apskatīt

Pagājuši divi gada mēneši, sācies trešais, kuros tradicionāli Latvijas apceļošana notiek visaktīvāk. Par to, kāda paradumu maiņa ceļošanā, kādi novērojumi tūrisma uzņēmējiem un jaunas idejas ceļotāju ieinteresēšanā, "Druva" izvaicā Vidzemes Tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētāju RAITI SIJĀTU.

Ne pirmo reizi krīze

Tūrisma uzņēmējdarbības jomā krīze nav pirmā, taču pirmo reizi tā ir tik globāla mēroga. Par notikušo no marta, kad koronavīrusa dēļ sākās stingrie ierobežojumi, tajā skaitā pārvietoties, uzņemt viesus, Vidzemes Tūrisma asociācijas valdes priekšsēdētājs Raitis Sijāts saka: "Šī ir trešā reize, kad tūrisma kompleksus iespaidojusi krīze. Tikai maija vidū atsākās darbība, pasākumu rīkošana un braucieni ārpus Rīgas. Taču, atceroties, cik pavasarī bija pieprasītas dabas takas, var apliecināt, ka dabas tūrisms Latvijā pieprasīts un ir interesants. Šogad pavasarī varēja novērot vēl kādu pavērsienu. Starp tūristiem, kuri apceļo Latviju, diezgan daudz bija Latvijā dzīvojoši krieviski runājošie cilvēki. Līdz šim gadam krievvalodīgie Latvijas iedzīvotāji braucieniem pa Latviju galvenokārt izvēlējās Siguldu, Jūrmalu un Rundāli. Tas arī bija viss," zina teikt Raitis Sijāts. "Pieļauju, ka daudzās vietās Latvijā rīdzinieki, kuriem nav saku laukos, pabija pirmo reizi, tajā skaitā arī vēsturiskajā Cēsu rajonā. Piebaltgā muzeju darbinieki stāstīja, ka daži apmeklētāji atzinuši - līdz šim laikam pat nebija domājuši šo pusi apmeklēt."

Atsākās ceļošana

No jūnija valsts iedzīvotāju ceļošana pa Latviju sākās aktīvi, iespējams, arī tādi, kas parasti ceļojumiem izvēlējās ārzemes. Kāpēc tā? Skaidro Raitis Sijāts: "Cilvēkiem bija radies viedoklis, ka Latvijā nav daudz, ko redzēt. Ko lielās pilsētās dzīvojošie zināja par Cēsīm? To, ka vasarās notiek Mākslas festivāls. Skatīt Latviju, to apceļojot, daļai nešķita interesanti. Horvātija, Grieķija, Kipra, Taizeme, Ķīna bija tās valstis, kuras bija kļuvas par tūrisma gala mērķiem, arī vasarās daudzi ceļoja uz siltajām zemēm. Mēnešos, kad Latvija ir tik skaista un ar patīkamu klimatu, tā nelikās uzmanības vērtā."

Krīze atver acis ceļotājiem

Raitis Sijāts izceļ to, kas ir izcils Latvijā un pārējās Baltijas valstīs, bet līdz šim ne vienmēr novērtēti: "Latvija ir ceļotājiem droša valsts, un reizē te ir daudz interesanta - lietas un vietas, ko vērts redzēt. Ko esmu novērojis? Latgalietis visbiežāk ceļojumā pa Latviju braucis uz Liepāju. Tāpēc ka cilvēks tiecas atvaļinājumā doties tālāk no mājas, mēģinot atslēgties no ikdienas. Vidzemnieks diezgan bieži devies uz Latgali, arī Zemgali un Lietuvu, cenšoties būt pietiekami lielā attālumā no savām mājām, darba, lai varētu aizmirst par ikdienas rūpēm. Dažs saka, ka tikai tad, kad aizbrauc līdz Varšavai, sajūtas brīvs un atvaļinājumā."

"Vienmēr būs cilvēki, kuri turpinās uzskatīt, ka, paliekot atvaļinājuma laikā Baltijā, nevarēs atpūsties. Tā nu katru gadu devušies tālāk par Baltiju un ar katru gadu vēl tālāk. Šis gads, iespējams, daļai cilvēku pamainīs līdzšinējo redzējumu. Iespējams, domas vērsīsies uz to, ka vasarā uz ilgāku laiku aizbraukt no Latvijas, arī no

Baltijas, nav vērts. Kāpēc atvaļinājumu augustā pavadīt pie Vidusjūras, ja vasarās savā un kaimiņvalstīs ir tik daudz, ko redzēt un baudīt?" vērojumus formulē pieredzējušais tūrisma uzņēmēju jomas pārstāvis Vidzemē.

Kas Vidzemē mainījies

Pēdējos gados piedāvājums tūristiem mainījies un turpina mainīties. Reizēm pietiek vien pusgada, lai, atbraucot atkal, ieraudzītu jaunumus. Ja ceļotājs nav pabijis piecus gadus, var gadīties - tik daudz kas mainījies, ka cilvēks atkal ir patīkami pārsteigts.

Līdz maija vidum tūrisma uzņēmēji nevarēja cerēt uz lielu apmeklētāju pieplūdumu. Varēja sagaidīt tikai ģimenes vai draugu pulciņus. "Tūrisma uzņēmēji, kuri organizē ceļojumus pa Latviju, domāja, ka viņiem darba nebūs vispār. Taču ir!" uzsver Raitis Sijāts. "Tie tūrisma operatori, kuri pieraduši darboties pa visu pasauli, piedzīvoja sarežģītu laiku, bet ļoti labu atbalstu saņēma no Ekonomikas ministrijas. Ar ārzemju ceļojumiem saistītos tūropoperatorus aizvedām vizītē uz Piebalgu, Gulbeni un Alūksni. Tūropoperatori jutās pārsteigti par labo servisu tūrisma vietās, par iespējām ceļotājiem. Tas nozīmē, ka, organizējot braucienus pa Baltiju, ceļotāji biežāk piestās Latvijā, līdz tālāk brauks uz Igauniju."

Uzņēmēju iespējas

Kāda no malas izskatījās Cēsu vecpilsēta agrā pavasarī, kad divos pavasara mēnešos reti kura tūrisma vieta bija atvērta? "Tie, kuri pieņēma lēmumu, ka ikdienā atvērs durvis klientiem, lai arī kafējnīcu apmeklēs daži cilvēki, strādāja sarežģītos apstākļos, bija arī zaudējumi. Taču brīdī, kad pēc pandēmijas radītajiem ierobežojumiem cilvēki sāka aktīvāku dzīves-

veidu, apmeklētāji kā pirmos izvēlējās tieši viņus. Tā arī kļuva ieguvēji," vērtējuši Vidzemes Tūrisma asociācijas dalībnieki.

Naktsmītņu turētāji, kuri spēja apmeklētājiem nodrošināt drošu distanci, atsākoties ceļošanai martā un aprīlī, arī pirmie sagaidīja klientus. "Latvijas apceļošana atsākās tik ātri, it kā cilvēkos iestājusies otrā elpa. Jā, daļa uzņēmēju izmantoja šo brīdi, lai paaugstinātu naktsmītņu cenas. Vai tā vajadzēja? Tā ir runa ar diviem galiem. Nākamgad būs redzams, vai šādā veidā vēlme ātrāk nopelnīt atmaksāsies. Ja cena vie-

Aprīlī un maijā Vidzemē tūrisma uzņēmēju vidū bijis jūtams satraukums, pat pesimisms par to, vai radīsies iespēja atsākt darbību.

Līgatne - zaļā un drošā

■ LĪGATNES SMILŠAKMENS ALAS.

Foto: PUBLICITĀTES

Arī krievvalodīgie rīdzinieki

Stalbes pagastā pie Ruckas ezera izveidotajā atpūtas bāzē šajā vasarā atpūtnieku nav trūcis. Ezers ir nomaļā vietā, tajā atpūtas namiņi izvietoti tā, kā latviešiem patīk - lai nebūtu pārāk cieši cits pie cita. Iespēja atpūsties citamam no cita ne-

traucēti te bijusi arī iepriekšējās vasarās, bet šoreiz par to rūpējušies ne tikai darbinieki, arī apmeklētāji citīgi ievērojuši valstī izsludinātos noteikumus.

Ruckas ezera krastā šovasar ieradusies ne viena vien rīdzinieku ģimene. Atpūtas bāzes pārstāve

AGNESE ZAĻĀ sarunā ar "Druvu" raksturo šo vasaru kā diezgan labu. Šī vasara iezīmējusies ar to, ka ezeru un labiekārtoto vietu atpūtai un makšķerēšanai pamanījuši Rīgas krievvalodīgie iedzīvotāji. Acīmredzot rūpīgi meklējuši drošu vietu atvaļinājuma laikam Latvijā. □

Uz muzeju - divatā

Rakstnieku brāļu Kaudzīšu muzejs "Kalna Kaibēni" šovasar gaidījis apmeklētājus, galvenokārt tās bijušas ģimene vai arī pāris cilvēku kopā. Saprotais, ekskursanti autobusos šajā vasarā neatbrauks, kā tas bija pierasts citus gadus. "Kalna Kaibēnu" sētā apmeklētāji gaidīti, sagatavots nepieciešamais, lai atbraucēji varētu justies droši.

Muzeja vadītājs AIVARS OŠIŅŠ atbraukušos sagaida pie lieveņa, galvenā saruna par to, cik unikāla bijusi pati skola Piebaltgā, kāds bijis brāļu Kaudzīšu darbs skolā un kāda loma katram no viņiem romāna "Mērieku laiki" tapšanā, notiek ārā.

Aivars Ošiņš teic, ka šī sezona muzejam nav tā darbīgākā. Citās vasarās pie muzeja piestājuši autobusi. Taču nevarot arī teikt, ka sezona bū-

tu neveiksmīga. Tas, ka ģimenes ar bērniem apceļo Latviju, ka vecāki vai vecvecāki iesaka aizbraukt tieši uz Piebalgu, arī ir ieguvums. Citu gadu, kad muzejā būs kādi saieti, iespējams, šīs vasaras apmeklētāji vēlsies atgriezties, lai izjustu arī to, ka "Kalna Kaibēnu" sēta ir ļaužu pilna. □

tējiem tūristiem šogad bija draudzīga, iespējams, tam būs ilgtermiņa atdeve. Tie, kuri Latviju sāka iepazīt tagad, nākošgad atkal pa Latviju ceļos. Latviju nevar apskatīt vienā vasarā - tik daudz ir, ko redzēt!"

Ar Igauniju un Lietuvu reizē

Apstākļi Baltijas valstīs šovasar uz Latviju atveda daudz vairāk tūristu no kaimiņzemēm nekā no citām Eiropas valstīm. "Ja iepriekšējos gados uz mūsu pusi vairāk brauca lietuvieši, ziemā slēpot, vasarās uz jūras malu, tad šovasar ir maz vietu Vidzemē, kurās nav bijuši igauņi. Var teikt, ka ļoti daudzi ziemēļu kaimiņi atklājuši Latviju," stāsta Raitis Sijāts, secinot: "Tas liek domāt, ka Baltijas valstu iedzīvotājiem pavēries apvārsnis - ir labas iespējas ceļot pa kaimiņzemēm. Tātad tūrisma uzņēmējiem tas jāizmanto."

Kādu informāciju tūrisma uzņēmēji saņems, lai uzņēmējdarbība pēc iespējas ātrāk un labāk atsāktos?

"Vidzemes Augstskola vasaras sākumā veica pētījumu un par rezultātiem jau jūlijā informēja uzņēmējus," skaidro Raitis Sijāts, sakot, ka Vidzemes Tūrisma asociācijai pagaidām neesot informācijas, ka krīzes dēļ kāds no šai pusē esošiem uzņēmumiem būtu ceļā uz bankrotu. 2009. gada krīzē vairāki Igaunijas, arī Latvijas uzņēmēji bankrotēja, bet uzņēmumus pārņēma citi. Tūrisma vietas netika slēgtas, mainījās īpašnieki, un atsākās darbs tūrismā un viesmīlībā. □

Lappusi sagatavoja MAIRITA KAŅEPE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds